

Vinnare av Lysande skylt 2011

Tulo

vid S:t Eriksbron, Stockholm.

Juryns motivering

Tulo är klassisk ljusreklam, en animerad lekfullhet med smakfullt trillande tabletter, till glädje sedan mer än femtio år. Tulo är en omistlig ljuspunkt i Stockholm.

Om Tuloskylten och klassisk ljusreklam

Neonskylten ”Tag alltid Tulo” lyser vid S:t Eriksbron sedan 1959. Den är formgiven av Kurt Gene och tillverkad av Graham Brothers, ritningarna finns bevarade hos Focus Neon.



Foto: Göran H Fredriksson, Stockholms stadsmuseum

Redan på 1940-talet fanns neonskyltar på Choklad-Thules fastighet vid Kungsholms strand. På fasaden som vetter mot S:t Eriksbron lyste budskapet ”Tag alltid Tulo” i röd neon. Men de nio vita Tulo-tabletterna kom på plats först 1959. Samtidigt fick ordet Tulo ny design, i 1950-talsstil.

På 1970-talet blev Choklad-Thule en del av Cloetta som fortsatte hålla skylten tänd. Men 1996 var den i stort behov av renovering. Cloetta övervägde att ta ner skylten men Dagens Nyheter skrev engagerat om skylten, en kraftfull folkstorm motsatte sig planerna och politiker som Stella Fare, Tjia Torpe och Mikael Söderlund trädde fram som beskyddare av klassisk ljusreklam. Finansborgarrådet Mats Hulth befarade kulturmord.

Cloetta ändrade sig, Stockholms stad gav ett bidrag till renoveringen och 2011 lyser skylten lika läckert som någonsin förr. Juryn för Lysande skylt noterar med särskild glädje att Cloetta håller Tulo tänd trots att Tulo-tabletter inte längre finns. Skylten är idag ingen produktreklam utan en del av stadsbilden, ett ljuskonstverk.

Juryn för Lysande skylt välkomnar fler sådana initiativ. Det finns nämligen en otidsenlig lucka i lagstiftningen för kulturarvet – klassisk ljusreklam kan inte skyddas.

Det vore också en välgärning gentemot stadens skönhet, mot alla stockholmare och besöksnäringen, troligen också för framtidens omdöme om dagens politiker, ifall klassiska ljusskyltar bevarades och får fortsätta lysa under S:t Eriks beskydd.

Hur länge tänker Cloetta låta Tulo lysa? Juryn för Lysande skylt ställde frågan till Cloetta och fick svar: ”Cloetta är Nordens äldsta chokladfabrik och med stolthet förfogar vi över älskade varumärken och förvaltar dem. I vårt arv ingår också att förvalta icke-aktiva varumärken – så svaret är att vi kommer att låta Tuloskylten lysa!”

Om tävlingen Lysande skylt

Klassisk ljusreklam är en kulturskatt, älskad av stockholmarna och 1900-talets mest lysande kulturarv.

Därför vill Stockholms stadsmuseum med utmärkelsen Lysande skylt 2011 visa vår uppskattning och hylla dem som äger och vårdar klassisk ljusreklam.

Bara så kan gamla skyltar räddas. Det finns ingen lagstiftning eller myndighet som har mandat att hindra klassiska skyltar från att skrotas. Det är därför skyltar som Stomatol, från 1909 och Sveriges äldsta bevarade ljusreklam, alltid är hotad.



Årligen i september kommer en jury att nominera ett antal skyltar, baserat på tips och inventeringar av ljusskyltar som Stadsmuseet gjort. Därefter är det upp till stockholmarna att rösta fram sin favoritskylt. Omröstningen avgör vem som får motta utmärkelsen Lysande skylt.

Vinnaren av Lysande skylt 2011 har utsetts efter röstning på Stadsmuseets sida på facebook och med röstsedlar på Stockholms stadsmuseum. Omröstningen pågick 1–15 oktober. Sammanlagt röstade 541 personer.

Vad är klassisk ljusreklam?

Klassisk blir ljusreklam när den omtolkas av oss och inte längre främst ses som reklam utan lika mycket som ljuskonstverk, ljusskulpturer. Klassisk ljusreklam blir en del av stadsbilden.

De nominerade till Lysande skylt 2011

Tulo, vid S:t Eriksbron.
Restaurang Tennstopet, Dalagatan 50.
Biografen Victoria, Götgatan 67.
48, nummerskylt ovanför entrén till Kungsgatan 48.

Jury för Lysande skylt

Anna-Karin Ericson, chef för Kulturmiljöenheten vid Stockholms stadsmuseum, juryns ordförande.
Jan Garnert, etnolog och teknikhistoriker, forskare projektet Ljusår.
Marcus Gärde, grafisk designer och typograf vid BachGärde.
Lena Holger, fackförfattare, konsthistoriker.